

Telegrambärarens historia

Utdelning av telegram började med telegrafens uppkomst. När telegram skickades uppstod ett behov att distribuera telegrammen till mottagaren. 1853 förlades telegrafverksamheten till Gamla Stan.

Telegrafverket var inspirerad av militären. Uniformer och gradbeteckningar förekom länge. Gradbeteckningen för telearbetare försvann först på 1960-talet.

Telegrambärare kallades ett tag för 10-öringar, beroende på att man erhöll 10 öre per utdelat telegram.

Nu till hur det såg ut på telegrafan och de olika uppgifter ett telegrambud kunde ha. Nu talar vi om 1960-70 tal.

Efter godkänd anställningsintervju, med dito godkänd "idiot" test, var man redo att börja på detta mycket ansvarfulla jobb. "Idiottestet" gick ut på att svara på frågor, som hur ser Sveriges flagga ser ut, vem är kung i Sverige, hur många ören går det på en krona. När så allt var klart fick man följa med erfarna telegrambud i tre dagar för att lära sig hur man lämnar av telegram. En del kunde bara lämnas av, andra fodrade kvittens m.m.

Varje telegrambärare tilldelades ett nummer. Stationsbiträdena hade signatur. Något man blev efter 18 år och godkänt körkort.

När man var klar för nytt uppdrag satte man upp sin nummerbricka på en ställning, och satte sig att vänta på att bli uppropad för nästa tur.

Utdelningen skedde per cykel, moped eller bil, allt efter ålder och erfarenhet. Bil naturligtvis om man hade körkort.

Körkortet bekostades av telegrafan, därför en populär arbetsplats.

Hur såg då telegramutsändningen ut ?

Ingången var från slottsbacken 8, man kom in direkt till telegrambärarnas väntrum. Till vänster fanns en brevlåda och ett stämpelur. När turen började, stämplades utbärningslistan och när man var klar skulle man stämpla in. Sedan lade man listan i brevlådan så att tidskontrollanten kunde kontrollera att man ej hade tagit för lång tid på sig.

Framför tidskontrollanten satt telegrambärförman. Hans uppgift var att ha koll på raster, sjukskrivningar m.m.

Därefter fanns 3 skrivplatser för listutskrivarna, som var sb (stationsbiträden) eller tgmb (telegrambärare). Där noterades telegrammens nr. och till vilken adr. det skulle utlämnas. Även avs ort noterades. Listorna stämplades med tidur vid utlämnandet till telegrambäraren. Som sedan under turen skrev in tiden för avlämnandet.

Bakom en långbänk i ståhöjd befann sig "vägläggaren" hans uppgift var att sortera telegrammen efter en lämplig färdväg, med hänsyn till enkelriktningar och andra trafiktekniska problem.

Sedan har vi "hopvikning" och "gruppsortering". I hopvikningen lade man telegrammen i kuvert och klistrade igen dem. Gruppsorteraren sorterade dem. Ofullständig adress sändes till "Adressökaren", telegrampostanvisningar till "journalföraren" m.m.

Adressökarens uppgift är som det låter, ta reda på rätt adress. Journalföraren skulle journalföra postanvisningar m.m. utfärda mottagnings kvitton o.s.v. Och över allt i hopa basade transportmästaren.